

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredie behandling af forslag til lov om ændring af lov om indkøbsforeninger for mindre jordbrugere.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 4854; udvalgets tillægsbetænkning findes i tillæg B. sp. 527).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Ordføreren (Chr. Rasmussen): Udvalget har efter anden behandling afholdt et møde og har afgivet tillægsbetænkning. Der er ikke stillet ændringsforslag, og jeg skal derefter på udvalgsflertallets vegne, socialdemokrater og radikale, anbefale at stemme for lovforslaget.

Foged: På venstres og det konservative folkepartis vegne vil jeg gerne præcisere vor stilling til lovforslaget.

Vi er indforstået med loven i den form, hvori den indtil nu har virket, men den udvidelse, der nu søges gennemført vedrørende statslån til køb af husholdningsmaskiner, kan vi ikke medvirke til. Med hensyn til køb af maskiner indenfor et område som dette mener vi, staten kun bør træde til, når sociale forhold gør det ønskeligt at hjælpe. Der indføres her en lovgivning, som de forholdsvis få, der omfattes af den, næppe selv kan være tjent med; de får en særstilling, som andre befolkningsgrupper finder urigtig og urimelig. Skulle loven herefter få en væsentlig ny praktisering, tror jeg derfor, den højtærede landbrugsminister skulle overveje, næste gang loven skal til behandling her i tinget, da at lade forslag fremsætte af den højtærede socialminister.

Den her foreslåede ændring i loven kan vi ikke tiltræde, og venstre og det konservative folkeparti ønsker derfor ikke at medvirke til lovforslagets gennemførelse, men vil undlade at stemme.

Aage Fogh: Inden lovforslaget vedtages, vil jeg gerne gøre et par bemærkninger til det ærede medlem hr. Foged.

Det ærede medlem siger, der indføres en ny praksis. Deroverfor vil jeg gerne gøre den bemærkning, at med hensyn til formålsparagraffen sker der intet som helst af betydning. De områder, det ærede medlem

nævnte, har loven omfattet siden 1946, og da det ærede medlem hr. Sønderup som landbrugsminister fremsatte lovforslaget i fjor, indeholdt det ganske de samme bestemmelser. Det ville derfor have været påkrævet, synes jeg, om venstre og de konservative i 1946 eller i fjor havde taget det forbehold, de nu tager.

Det, der sker ved ændringerne i dag, er følgende: grænsen for udlån til det enkelte medlem hæves fra 1 500 til 2 500 kr., i enkelte tilfælde til 3 000 kr.; der bliver givet mulighed for, at de foreninger, der har reservefond på over 10 pct. af statslånet, kan få pengene til fri rådighed; der bliver givet mulighed for, at en sammenslutning af landmænd kan låne til indkøb af traktorer, når der mindst er 3 i sammenslutningen; og endelig sker der det, at forhøjelsen med $\frac{1}{2}$ pct. af statens andel i tabet praktisk talt slettes, idet staten ikke skal tage andel i tabet mere, før reservefonden er nedbragt til 5 pct.

Jeg synes derfor, det er en højst besynderlig motivering, det ærede medlem giver i dag for ikke at ville stemme for lovforslaget. Al den tale om, at husholdningsredskaber nu skal udgøre hovedparten, og at det drejer sig om en social lovgivning — ærlig talt, jeg synes, det karakteriserer både det ærede medlem og det parti, han tilhører.

Men for at der ikke skal være nogen misforståelse, vil jeg gerne ganske kort opridse, hvad der vil ske, hvis man virkelig gav lån til en symaskine. Fordelen ligger i, at vi kan købe symaskiner i stort antal og betale dem kontant, og den mulighed har foreningerne uden statens støtte gennem deres egne midler. Det betyder, at mellemhandleravancen, der ligger på 50 pct., kan halveres til fordel for køberne. Hvis de derudover skal have et lån, er det, staten træder til med en rentelettelse på 2 pct. Det kan blive ialt for en symaskine 15 kr. for vedkommende medlemmer af foreningen. Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg er tilhænger af, at vi inden altfor længe kan skaffe de penge på en anden måde for at være fri for, at disse foreninger bliver betegnet som sociale foreninger af det ærede medlem og de partier, han talte for. Jeg skal gentage, som jeg sagde forleden dag, at der er næppe noget område, hvor statens penge har gjort så megen gavn i forhold til de beløb, der er